kinder ombudsman

nationale ombudsman

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan: College van Burgemeester en Wethouders

Betreft: Aanbieding rapport "Participatie vanaf de zijlijn"

Datum
5 november 2024

Onderwerp
Aanbieding rapport

Ons nummer
2024/121 – KOM006/2024

Contactpersonen
Marit Hopman
M.Hopman@nationaleombudsman.nl
070-850 6959

Coby van der Kooi
C.vanderKooi@nationaleombudsman.nl
070-850 6955

Geacht College,

Eerder hebben we u laten weten dat wij onderzoek gingen uitvoeren naar de participatie-en invloedmogelijkheden van jeugdigen en ouders op de uitvoering van en het beleid in het vrijwillige kader van de Jeugdwet. Inmiddels is dit onderzoek afgerond. Uit ons onderzoek blijkt dat jeugdigen en ouders weinig tot geen invloed hebben op zowel de toegang tot als inzet van jeugdhulp. Dit geldt vóóral voor jeugdigen. We zien ook dat ouders en jeugdigen geen of beperkt invloed hebben op het gemeentelijke beleid. Dit staat haaks op de behoorlijkheidsnormen voor participatie en het Kinderrechtenverdrag. En daarmee op de visie van zowel de Nationale ombudsman als de Kinderombudsman, waarin betekenisvolle participatie essentieel is. Ook staat het haaks op de Jeugdwet zelf waarin staat dat mét ouders en jeugdigen gesproken moet worden en niet (alleen) over hen.

Hierbij ontvangt u het rapport dat we hebben opgesteld naar aanleiding van dit onderzoek. Dit rapport is gezonden naar alle gemeenten. Het rapport wordt morgen, op 6 november 2024, gepubliceerd op onze websites en is dan openbaar.

In deze brief zetten we kort uiteen wat wij van u vragen.

Welke aanbevelingen doen wij?
In het rapport doen wij een aantal aanbevelingen om ervoor te zorgen dat ouders en jeugdigen betere mogelijkheden hebben om te participeren in en invloed uit te oefenen op jeugdhulp. Deze moeten uiteindelijk leiden tot minder druk op de jeugdhulpsector. Het gaat hierbij zowel om individuele jeugdhulptrajecten als om beleidsvorming. Tevens maakt de klachtbehandeling hier onderdeel van uit.

Bij individuele jeugdhulptrajecten:
1. Zorg voor een vast aanspreekpunt voor ouders en jeugdigen in het aanvraag- en hulpverleningsproces.
2. Informeer ouders en jeugdigen over het proces, hun rechten en hun mogelijkheden vanuit de Jeugdwet.
3. Vraag jeugdigen altijd, vanaf het begin en gedurende het hulpverleningstraject, of ze hun mening willen geven.
4. Leg ouders en jeugdigen uit welke afwegingen zijn gemaakt om tot de beslissing te komen.

Nationale ombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
www.nationaleombudsman.nl

Bij beleidsvorming:
1. Zorg voor tijdige en toegankelijke informatie voor adviesraden en jongerenraden.
2. Stimuleer jongerenparticipatie en neem die serieus.
3. Stimuleer samenwerking tussen adviesraden en jongerenraden.

Bij klachtbehandeling:
1. Informeer tijdens en na het aanvraag- en hulpverleningsproces bij ouders en jeugdigen naar hun ervaringen. Gebruik die bevindingen voor verbeteringen.
2. Zorg voor één loket waar ouders en jeugdigen terechtkunnen met hun klacht.

Wat verwachten wij van u?
Het gaat ons erom dat ouders en jeugdigen daadwerkelijk invloed hebben, zowel binnen individuele jeugdhulptrajecten als op beleidsniveau. Zoals dit ook binnen de Jeugdwet georganiseerd zou moeten worden. Als College heeft u een belangrijke taak om dit tot stand te brengen. Wij vragen u dan ook binnen uw gemeente met onze aanbevelingen aan de slag te gaan. In de tweede helft van 2025 zullen wij bij een aantal gemeenten de stand van zaken en ervaringen gaan ophalen.

Heeft u nog vragen?
Mocht u bij de opvolging behoefte hebben aan een gedachtewisseling, dan kunt u hiervoor contact (laten) opnemen met Marit Hopman (via 070-850 6959 of M.Hopman@nationaleombudsman.nl) of Coby van der Kooi (via 070-850 6955 of C.vanderKooi@nationaleombudsman.nl).

Met vriendelijke groet,

de Nationale ombudsman en

Reinier van Zutphen

de Kinderombudsvrouw

Margrite Kalverboer

Afschrift
Het rapport met aanbiedingsbrief is ook naar Jeugdzorg Nederland verstuurd.
Een afschrift van deze brief is verstuurd naar het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) en de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG). Ook uw gemeenteraad ontvangt het rapport ter kennisname.